

GYULAFEHÉRVÁR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN SZERDAN.

<p>Előfizetési feltételek: Egész évre, házhoz küldve 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Pásp. Lyc. nyomda, Novak-Ferencz-ter, hova minden küldemény intéendő.</p>	<p>Hirdetési díjak: Egy négyszög centiméternyi tér ára 1 kr. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr. Nyitlér száma 25 kr.</p>
---	---	--

Kisdedvódánk.

Azon alkalomból, hogy kisdedvódánkban a folyó évi zárvizsga a minap folyt le szép sikerrel: gondolatok ébredtek fel bennünk ezen intézetünk érdekében, mely gondolatokat közölni óhajtunk. Nem céloznak egyebet e gondolatok, mint érdekeltiséget költeni ezen intézetünk iránt.

A gyermeknek már első éveiben, testi képzése mellett, lelki képzésére kell nagy súlyt fektetnünk. Mindjárt az első években a lélek fölébredésének bizonyos jelei észlelhetők nála. A kisdednek örömtől sugárzó homlokán angyali elragadtatás tükrözik vissza; az ártatlan arcz meynyei mosolyban dereng. Második éven túl a kültárgyak ismeretén kapkod és egész négy évig ezek felől kimondhatatlanul kedvesen kérdezősködik. Ez időponton túl kell tehát a szenvedélyek és balkinövéseknek ellene dolgozni; ekkor kell a tiszta és ártatlan lelket tovább fejleszteni; ekkor kell a meggyöngye test felett tuhyomó erőre kapni. Ha e korban a lélek nem fejlesztik jomanyban, a gyermek négy éves korán túl el kezd butulni, szenvedélyek fognak uralkodni szívében, a testiség köde fog erőt venni a tisztaszelleme naponta inkább esik elnyomja, besötétíti. Az ily ember egész

életen át avak ösztön járma alatt vánszorog s a lomha anyagtól földfelé vonatvasemmi magasra nem tör, megelégedve annak élvezhetésével, mit az állati természet megkíván.

Hogy pedig az iskola oly kevéseket tud kellőleg kifejteni, ennek is az az oka: mert a legtöbb szülő háznál a gyermek magára hagyatva, lelke a különböző tárgyak között részint elszóródásra szokik, részint meghatározott foglalkozás nélküli iránytalanul tetováz és így a test és lélek ezélszerűen nem gyakoroltatván, a test már a lelket annyira elnyomta, hogy többé teljes erőben rajta fejlőd nem kaphat és így a tanítandó tárgyakat vagy éppen meg nem értheti, vagy azokat megértvén, önmagába át-olvasztani s egyszínűsíteni nem képes.

A kisdedvó intézeteknél a figyelem a ezéltalan elszórakoztatásoktól meghatározott tárgynézetre szoktattatik; az ösztön helyébe az öntudat lépik. A szüntelen foglalkozásban léte a léleknek szükségévé válik és így a kisdedvó intézet valóban ember nevelő intézetnek tekinthetőnek.

Ily fontos dacz bizony megérdemli a támogatást és nagymérvű pártolást!

Mind ezek mellett a kisdedvó intézetek a nemzeti nyelv tanítására is nagy szerepet játszanak. A hazánkat

szerepet már ezen intézetben a kisgyermek keblébe csepegtetik, s a miket mi első gyermekéveinkben látunk és hallunk, azok az eszmémagyak, melyekből jellemünk és gondolkozásunk előfaja kihajt. Ezen intézetben az ébredő lélek, legelsőbben is a haza nevével találkozik. Az első ének, min az elszéledt érzések összhangba hozatnak, hazaszeretetet zeng. Az intézet falain nemzetünk dicső fejedelmeinek s nagy férfainak képei állanak. Így töltenek be a gyermekbe a hazaszeretet szent eszméje és azok az érzelmek, melyek az első gyermekévekben szívébe bevesődnek: kitörülhetlen nyomokat hagyott hátra.

Vajha a szülők szívökre vennék gyermekeik üdvös irányu nevelését. Vajha mentül több küldené fel gyermekét azon intézetbe, melynek célja valódi embert nevelni az iskolának, a hazának és az életnek! —

Tompa-ünnepély.

Tompa-ünnepélyek a szepesmegyei közéleti terén, a melynek keblében alig akad párja szepesmegyében, az ugynevezett Vas-patak, a mely már 48 előtt is az ottani egész seregét vonzotta zúgó hangjával, a hova a test és lélek a már akkor beteges költők Tompa

Mihály is a fenyves erdők üde levegőjét szívni s talán tovább álmodni örökszép virágregéit.

Ezen hely az ugynevezett Fekete-hegy-fürdő, a mely azóta nagyobb szabású lég- és vízgyógy-helylyé nőtte ki magát.

A fenyveserdő ma már viszhangzik az életkedvteljes üdülők zajától, s a magányt kedvelő költő talán már nem érezné magát jól itt; de mindennek daczára a hálás kegyelet erőteljesen nyilvánult e fűrdőben a nagy költő iránt; mert — amit nem tettek meg az egész országban — azt megették a fekete-hegyi-fürdő vendégei: eszinos márvány mellszobrot állítván fel a költőnek.

Ma már ott áll a szobor a sétány feletti magaslaton örökönosságául azon szerzetnek, a melyvel a fürdő-közönség a mely érzelmű költő iránt viseltetik.

Mult évben történt az említett szobornak ünnepélyes feljegyzése, a mely ünnepély egy helyi is nevezetes, hogy az ünnepélyt rendező bizottság, élen Tóth Kálmán elnökkel elhatározta, hogy ez ünnepély most már évenként oly alap létesítésére lesz rendezve, melynek kamataiból majdan egy beteges, fűrdőt szükségű szegény író vagy művész tartozkodhassék huzamosabb ideig Fekete-hegyen. A megható ünnepélyen Tóth Kálmán, kiváló költőnk nagy hatással szavalta el a Tompa Mihályhoz című bájos nyelvezetű és szívhez szóló ódáját mely, után nők kezei által font számos koszorúval a mellszobor fiatal lányok által lett megkoszorúva.

A női szívek kegyelete kiváló költőnk iránt nagymértékben indokolható; mert alig van költőnk, ki a no nivatásá-

TÁRCZA.

Viszseemlékezés

Bérezes hazaszeretők daczolati részében, ott, hol a szöke Olt megújította már V alaku pályáját s bucsút intve annak a kedves szülőföldnek, — hol Attila maradvékai magyar dalt zengenek partjain, — délnyugati irányba veszi útját, hogy nem sokára kiszakadva az anyaföld bő tápot adó öléből, idegen földre lépjen át: ott — a V alak utolsó pontjánál — fekszik Fejedelemlaka. Most egy csendes kis falucska, melyben a lelkek száma alig megy nyolcszázra; de — amint neve is bizonyítja — hajdan nagyobb élénkség uralkodhatott egyszerű utczáin, s a falu déli részét magábatogató uri lakban és a több hold kiterjedésű parkirozott kertben. A hagyomány szerint ugyanis, mely a nép között ma is él, e község Apafi fejedelem birtoka volt, hol különösen a nyári idényben örömet tartózkodott. Egyszerűen épült vadászlaka, homnan délre a nagyobb, északra a kisebb vadak elejtésére rándalt ki az ujjongó társaság, a mai uri telek közepén állt és ki tudja vajjon nem-e annak omladványából épült-e fel a mostani egyszerűbb lak. . . .

Lelkem el lévén foglalva a jelenet, nem kíván visszazárnyalni a multakba. Lehet, talán e helyen születtek az eszes fejedelem lelkében azon gondolatok, melyek által egy a német sógornak, mint a török barátának elég tétetett s azért erdős-völgyes szép hazánk függetlensége is kellőképpen

büszkös volt, — miért tisztelet e helynek — amde toródott lelkemet a közelmultnak kedves emlékei fűzik e helyhez, melyekre különösen így az estvili órákban édesen emlékszem vissza, amiért — ama nevezetis multakat a jövő számra napolya — kedves olvasóim engedelmevel csak a közönségtől emlékszem meg. előre kijelentem azonban, miszerint ne hogy azt higgye a kedves olvasó, hogy valami adalékkal akarok a történelmi társaságnak hízlegetni, nem! Ifjú képzelmem alárepülve a multnak árnyain azoknak rommaradványaiból ajelennek esalóka-várát építi fel. . . Lám miként néz ki lát a multakban nevezets hely?

Keletről jöve a falu felé a keskeny út az Olt medre és az északi párkány-hegység között vezet el. A párkány-hegységnek, — mely szép szalás erdővel van borítva, — egy merészebb kirugása előfű szemünk elől a falut. Csak midőn a községtől alig egy kilometer távolságban a kis hágó gerincezre értünk, túrik föl egész valójában a falucska keletiesen épült s nagyrészt eseréppel fűdött és fenékre moszalt házaival. Gyönyörű kilátás esik e helyről. Előttünk a falu, ettől nyugatra és balra az Olt tágas völgye berkekkel s itt-ott fénylő tornyokkal tarkázza; jobbra egy völgykatlan, melyben jámbor földművesek yégzik a tavaszi vetést; délre az Olt szép völgyén túl a fokozatosan emelkedő havas alól nyír, — főlebb tölgy, — majd sudar fenyőerdőkkel borítva és mind ezek fölött a zernyesti és fogarasi havasok hóval fűdött csucsi és ormai elragadó képet tárnak a szem elé. . . . Szép vagy őh

természet! Remek alkotásaid egy Mindenhatónak hatalmát hirdetik! Az én tollam sokkal gyengébb annál, hogysen ékességdet csak megközelíthetőleg is körvonalozni tudja. . . .

Az uri teleken levő épületek újabb keletűek. Mint annyi más, ugy ez udvar sem került el 1848-ban a fölbujtogatott román és szászatyáinak romboló kezét.

Mindent fölperzselték: még a kert nyugati részében magányosan álló kis kápolnának sem kegyelmeztek meg. Ekkor esett áldozatul az Apafi fejedelem által építtetett kastély is. Báró Völgyi Ádám, az udvar akkori birtokosa, ki 15—16 éves fiával egy zászló alatt harezolt a magyar-szabadságért, a segesvári csatában elesett. A fiatal báró, Árpád a harez lezajlása után tíz éven át nem ment Fejedelemlaka felé, mikor is megnősülve e birtokát szemelte ki állandó lakásául. A romba dült épületek nem voltak kijavíthatók, újakat kellett építtetnie. Nem volt szerencses. Midőn minden a kor igényeinek megfélelőleg és szakszerűen volt rendezve, a kérelhetetlen halál kiragadta ifjú néje karjai közül. A báróné özvegy lett. Fejedelemlaki birtokát kiadta haszonbérbe, kis árva leánykájával egy másik távoli birtokára költözött; csak a nyári hónapokban rándul néha-néha ide, hogy a kert fenyvesében felüldüljön.

A volt tisztartó s most a birtok haszonbérője, Gergely Mózes egy eredeti székely típusú kiltű gazda. Az udvar minden pontján, de különösen a díszes kertben mintaszerű rend uralkodik.

Gyönyörű tavaszi nap van. Minden csendes, csak a szomszéd szántóról hallszik át a pacirta csicsergő dala. A kert egyik tisztásán versenyre kelve szedi az ibolyát egy leány és egy ifju. A leány karesu; lehajló fehér kalapja alól fekete, — göndör hajfűrt omlik alá. Arcza szelid; szeméi sokatmondók. . . . Az ifju szöke, sugár termetű. Vonásai erős kifejezettek; kék szeméből jó szívére következtethetni.

Most megoszerelik a szedett ibolya-esokrokot, a közelben levő sudar fenyő alá helyezett padra ülnek. Hosszasan néznek egymás szemébe. . . . Az ifju szeliden átkarolja a leányka nyakát, s egy forró csókot lehelve homlokára, megszólat:

Tehát győztünk. . . . Mégis igaz nekem régi állításom: hogy a szerelem fegyverével mindenben győzedelmeskedni lehet. — Oh, a szerelem a legnagyobb hős, ennek voltak mióta áll e világ legnagyobb diadala. — A mit az égiek elhatároztak, nem képesek az a gyarló emberek megmástitani s én ugy érzem, hogy mi az istenek által egymásnak vagyunk teremtve. Együtt éljük le életünk; az életben együtt lépünk rózsákra és tövisekre: együtt örülünk, együtt busulunk és együtt, egymásmellett fognak szíveink a sírban elporlani. Oh, Kornelia, szívem, életem, mindenem, mily kimondhatatlanul szeretem én kegyedet! Egy balszam esőpet adjon szívem heggedő sebére: mondja, hogy szeret. . . . Szeretni fog ugy is, ha az emberek becstütemet, mindenemet elrabolták; ha a föld tenekébe kell hogy ássuk napi falatunkat, vagy ha végső táplálékául a sorsüldözött szerelmi párnak csak

nak szépségéről fennköltébb lélekkel írt volna, mint Tompa Mihály, a midőn így ír: „A férfi a dicsőség és zaj; a nő a csendélet. Mihelyt ezt a zajtalan kört, ezt az otthonos fészket szűknek találja a nő s a világ zajába vágyik, feltűnés után sóvárog: nem fogta fel hivatásának szépségét s megtevészté életvívését. Kétségen túl van: hogy a legkitűnőbb nő az, ki legkevésbé akar feltűnni; s hogy a nőiség azon varázsvív, mely eltérhetlenül lánczolja a férfi becsülését és életét a nőhöz; talizmán az, mely biztosítja örök időkre a nőnek a férfi hajlamait; ragyogó diadém az, melynek fénye nem homályosul el, midőn lehullnak az ifjuság virágai, sőt örök bájt és ifjuságot kölesönöznek a nőnek. Az asszony világa a ház, élete a család; ez otthonos tiszta légben fejlenek a szép magas női jellemek; itt túl emelkedik a nő a férfin; és ez jól van így; legyen mindkettő nagy a maga helyén. Mint a tavasz melegtől új képet ölt a kopár mező: a derék nő gondjai alatt akkép újul meg és alakul át a ház. Míg a férfi a család és a szelid nő szíve annak, mely az egészért érez és dobog. A nő lelke irányt ad a férfi erőnek; Theseum bátran megy a szörnyeteg labirintjába, de női kéz adja ariadne fonalat, mely vezérelje és vissza vigye őt.“

Ilyen felemelkedett lélekkel írt a kiváló költő a nőkről. S bizony indokolt az a halás kegyelet, melylyel márvány mellszobra nők által lett megkoszoszva!

Fennsleges az a költemény, a melyet Könyves Tóth Kálmán az emlékszóbor leleplezésekor elmondott és a melyet a „Vasárnapi Ujságból“ átvéve ide iktatunk:

Virágregék ihlett költője, Tompa!
Beteg szivedre enyhe balzsamot
Kerestél sudar fenyvesek tövében
Feketehegy enyhítéletet adott.
Szűnők a ház tűze, s el-elmerengve.
Hallád, hogy a vadvirág is cseveg:
„Hű dalmokunk! borult kedélyvilágod
Égén ne lássunk barna felleget!“
Kedvenceid sohajt hallva itt.
Mosolyra nyíltak édes ajkaid.

Kihűlt a szív! Rideg sir öble zár el,
De szellemre nem vet árnyat éj!
Dalod: sugár! Hazát szeretni gyulaszt,
Szerelmet nyújt: varázsa égi kéj!

a bérczi fák gyökerei maradnak? Mondja itt a szabadban isten kék ege alatt: szeretni fog-e jó és balszerencse közt egyaránt?

Halálomig! — szölt a leány — s szenvedélyesen borult az ifju kebelére.

Igy! — mondja meg ön az egész világnak, hogy én gunyja, ostora s üldözése közt nevetem őt, s boldog vagyok! — szölt ismét homlokán csókolva az ifju.

Kegyed hitetlenkedett. Hallgassa meg szívem dobogását és higgyen . . . győződjék meg. Higgye el Kornelia édesem, sokkal szentebb, magasztosabb az az érzelem előttem, mit szerellemnek nevez a világ, hogysem érdemetlenre pazaroljan, s játék, — próba, — vagy fogadás eszközévé aljasítsam azt; másfél meg sokkal komolyabban fogom fel emberi rendeltetésem, hogysem mulatni tudnék mások szívbaján. Oh nem, és hányszor inkább nem Kegyedd szemében, kit szeretek, imádom s életem egyedüli teremtményem tisztelek! Csak a közel multakban azt hittem, hogy isten minden csapásait vállamra róttá, hogy minden gonoszai ellenem esküdtek . . . Csak nem régiben az öngyilkosság rémes, korom sőt felhőt csapdosta az élet vihara szerencsétlennel gondolt koponyámhoz s most már kedves előttem az élet. Ez előtt csak pár héttel, csak akkor volt élet előttem az élet, ha — minden bűjűt, gondját a szőlőnedvébe folytván — mámorosan tekintettem nyomorult multamra s kiszínezve lebeggett előttem a küllömben rideg jövő . . . S most . . . most boldog vagyok: szerelme boldoggá tett . . .

Szerettem, szeretem és halálomig sze-

Orök szobort emeltél önmagadnak,
Talapzata százezrek szíve lett
Aranybűtökkel írva, vésvé rája,
Szerény költő, halhatlan érdemed!
Tied legyen e mai ünnepe.
Géniuszdod lebegjen itt — s regélj!

Te néma kö! mely a művész kezében
Alakot öltve felidézted őt,
Fájó szívét s a tört kobozt ne mutasd
Ma ne lássuk a „Tompa-pihenőt“,
A hol hűs, árnyas utakon bolyongva,
Gyöngéd szívéből bús sohaj fakad!
„Halál közleg! Tűnő porsátoromnak
Tovább időzni itt lenn nem szabad!“
Az illat árja mint a légben úsz,
Igy szállj felénk, oh áldott Géniusz!

Légy áldva, Géniusz, hogy Tompa nevén
Enyészetnek komor köde nem ül!
Feketehegynek is nagy ünnepe van.
Forró imánkba hála-könyv vegyül!
Ah, mert örömdalt zengve szobrod előtt,
Hazád bejárva döng a bérczekben:
„A dalmok első szobra ez!“ jelezve,
Hogyza költő nem élt itt jelten.
Oh Tompa, szölj! az erdő is dalol;
Virág susog, a fenyves meghajol.

Virágregék lánglelkű dalmokának
Márványszobrára illik a virág;
Hisz' élte alkonyán bú vihara dult,
S örömtelen a romba dőlt világ.
Szerelmem, hit vigasztalás ha dalolt,
Aludt a kin, el-elpihent a gond,
Remény sugára gyúlt közeljövőben,
Koszorút lát redőzött homlokon.
Mit álmodál, nem hű képzélet:
Koszoruznak női gyöngéd kezek.

A lantos édes álma teljesülve:
A babér márványhomlokára tűzve.

— Az Emke 1889 szeptember hó 3-án Szamosújvárt tartandó közgyűlésének programja a következő.

1) Találkozása a Budapest és Brassó felől jövő vendégeknek a kolozsvári indulóhánál reggeli 6 órakor* (Brassó felől r. 5, Budapest felől r. 6 ó. 56'-kor érkezik Kolozsvárra a személyvonat.) Reggelizés. A szamosújvári szállásjegyek szétosztása az e célból előre utazott rendezők által.

2) Indulás Szamosújvárra a szamosvölgyi-vasút személyvonatán 7 ó. 25'-kor.

* Minden más irányból érkező vendégeink elszállásolásáról — a menyiben a jelentkezés f. évi augusztus 5-ig megtörténik — gondoskodik az elszállásoló bizottság.

retni fogom, édes Andor — szölt közbe a leány. — Nem képzeli édesem mily nehéz volt nekem a válás Kegyedtől; mennyire fáj szívemnek az a gondolat, hogy utoljára látom . . . Utoljára! . . . Szerettem volna meghalni ott, ott azon a helyen hol annyi édes remény kelt szívemben! Az emlékezet keze virágot ültetett volna sirhalmomra s én oly édes álmodtam volna a bant alatt . . .

Egünk kiderült, — folytató az ifju. — Még van ugyan pár barány fellegecske az égen; de az is már költözöben van. „Boru után derül az ég“ — mondja a közmondás. És valamint a természetben a folytonos verőfényes idő, — éppen mint a tartós esőzés utoljára unalmassá válik: ugy a szívek világában az érzelmek egyhangú folyása végre közönyt szül.

Mennyivel szebb egy a sziklák között csörgedező patakocská, mint a sik rónán hömpölygő folyó! Amaz a költő eszényképe; ez a számitó tizlet-ember czélijainak eszköze. A vihar megtisztítja a levegőt; utána felüdül, új életre kel minden. És így van ez a szívek — s a mi szíveink világában is.

Még tovább ábrándoztak volna; de sietve közelített feléjük egy fehér cseléd s azon panaszal kezdvén, hogy már két órája, hogy keresi: ebédre hivta.

A kert ismét csendes lett. Én — elbujva rejtkehelyemről — tovább sétáltam a kanyargós utakon, s lelkem visszagondolt azon kedves emlékekben gazdag korra — mikor még ifju voltam, — s mikor még az én szívem is telve volt tüzzel, szerelemmel . . .

Kukülló.

3. Megérkezés Szamosújvárra 9. ó. 30'-kor. Fogadtatás az induló háznál az Emke szamosújvárvárosi választmánya által.

4. Bevonulása a főterre, Fogadtatás Szamosújvár sz. kir. város polgármestere által. — Elszállásolás.

5. Gyülekezés a városháza elé d. e. 11 óráig.

6. Az „Emke“ lobogójának felszentelése d. e. 11. d. u. 1 óráig.

7. Közgyűlés az ev. ref. templomban 1—2 óráig.

A közgyűlés tárgysorozata. Ideiglenesen megállapítva az ig. vál. 1889 július 12-iki ülésében. —

a) Elnöki megnyitó.

b) Kijelölő bizottság kiküldése.

c) Titkár évi jelentése.

d) Számvizsgálók jelentése.

e) Jelentés a gróf Kún Kocsárd székelytelep alapítványáról.

f) Rökk-alap.

g) Indítványok és javaslatok tárgyalása.

h) Választások megajtése s a két tagból álló számvizsgáló bizottság kiküldése. —

i) Elnöki zárszó s jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.

8. Társas ebéd a Népkerben 2—4 óráig.

9. A város és nevezetességének megtekintése.

10. Tánczvizgalom a városi vigadóban. Kezdeté 8 órakor.

11. A Budapest és Brassó felől jött vendégek visszatérése Kolozsvárra Szeptember 4-én reggeli 2 órakor a szamosvölgyi vasút e célra rendezett külön vonatán.

Tudnivalók. 1. Tekintve az Emke szamosújvári közgyűlésére jelentkezőknek előreláthatólag nagy számát s korlátolt szállás viszonyainkat, különösen kiemeljük s figyelenbe ajánljuk, hogy a hivatalosan kiküldött képviselő valamint a többi résztvevők, a név, foglalkozás és lakás pontos megjelölésével legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ig mindenestire bejelentendők.

2. A Budapest és Brassó felől jövő vendégek részére szóló szállás jegyeket egy bizottság előre viszi Kolozsvárra, hol szeptember 2-ikán reggel a vasúti induló házban fogja azokat szétosztani.

3. T. vendégeink utbaigazítására a közgyűlés napján a városházánál egy állandó bizottság fog működni.

4. Szíves figyelmébe ajánljuk t. vendégeinknek azon körülményt, hogy szeptember hó 2-án tartja meg Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága licsőmlékű Mátyás királyunk szülő házának emlék-táblávali megjelölését s illetve az emléktábla leleplezési ünnepélyét.

5. Kirándulás. A szamosújvári közgyűlés alkalmából az Emke „Kárpátostálya“ besztérezé-naszódmegyei választmánya és Ó-Radna vidéki köre, miut intézők és házigazdák kirándulást rendeznek Besztérezé Ó-Radna gyönyörű vidékére.

Szeptember 4-én reggel 9 órakor indul a szamosvölgyi-vasút rendes személyvonata Szamosújvárról Besztérezére.

Besztérezéről fengelyen vet az út a gyönyörű jádi és kis-illzai völgyön keresztül Dombhát fűrdőnek. Majd Ó-Radnának, mely a keleti Kárpátok legmagasabb csúcsa az Ünökő alatt fekszik, ólom és ezüst bányával s a fenyvesek között Borvölgy fűrdőhelylyel. — A keleti Kárpátoknak ezen gyönyörű vidék szeptember elején a legkellemesebb.

Ez utról a jelentkezőknek külön program küldetik, föltétlenül szükséges azonban, hogy a jelentkezés f. év aug. 15-ig e tekintetben is megtörténjék, minthogy csak kellő előrendezéssel ejthető meg e kirándulás, mely körülbelül 4 napig tart.

IRODALOM.

* **A lélekidomár**, Jókai legújabb regénye, melyet Révai testvérek „Jókai Mór újabb regényei“ című füzetes vállalatban adnak ki, gyorsan halad a befejezés felé. Az öt kötetes regénynek most már 5-ik kötete is megkezdődik a kiadóhivatal által nekünk ép az imént megküldött 20 — 23 füzetekben. Ha nem volna meg a vigaszunk, hogy a mily kifogyhatatlan koszorús írónk fantasiája, ép oly kifogyhatatlan lesz e vállalat füzetének száma is, — valóban sajnálnánk, hogy a regény befejezéséhez közeledik. Már hiába gyarló az ember még akkor is, midőn oly magas hivatást kell teljesítenie, mint nekünk e rovatban, a midőn az irodalom legújabb termékeiről nemcsak számszerű felsorolással, de érdembe hatolással is megemlékszünk. — Jókai regényeivel megépséggel meg vagyunk akadva. A lélekidomárról sem mondhatunk egyebet, mint a mit „A löcsei fehér asszony“ról, a „Kiskirályok“ról, a „Három márványfej“ről már oly sokszor elmondtuk, — Jókainál nem is akarunk mi újat felfedezni, — mert a mit nyújt, azt egy istentől megáldott szellem ragyogása aranyozza be és minden sora egy-egy gyöngyszor az a szemkápráztató ékesség, mely dicsfény alakjában az ő géniusát környezi. — Nem zengünk dicsőretet, Jókai regényei olvasásánál szívvel lesz az epe is, azért hát kritikát se várjon tőlünk senki, — nem ajánljuk, — mert Jókait ajánlani legalább is neveltséges volna, ajánlja őt az a dicső név, mely ismert mindenütt, hol olvasni tudnak. De igenis ajánljuk a megszerzési módot, melyel legkönnyebben és legolcsóbban juthat mindenki Jókai legújabb regényeinek, így a „Lélekidomár“nak is birtokába, — ajánljuk Révai testvérek füzetes vállalatát, mely már 101 füzetben adja Jókait és közkincsé tette a koszorús író legújabb 5 regényét. — Ha próba kell ebből is, küld a kiadóhivatal (Budapest, IV. váci utca 1.) szívesen, — de az bizonyos, hogy ezt a próbát rendelés követi, mert a ki Jókai regényéből egy ivet elolvas, ismerni óhajja az egész regényt és a ki egy regényt elolvasott, alig várja a továbbiakat.

* **Jókai új regénye.** Jókai Mór új történelmi regényen dolgozik. Címe: „Rákóczi fia“; a szerző négy kötetre tervezi.

* **Kritikai észrevétel Péterfi eltűnésének irodalmához**, írta dr. Farnos Dezső nagy-enyedi tanár, ki a „Petőfiana“ évkönyvet is szerkeszti. Ez évkönyvnek sajtó alatt levő kötetéből való a 4 oldalnyi értekezés is, melyben Farnos röviden elmondja, hogy Péterfi eltűnésének körülményeit kideríteni mi történt eddig, s aztán ugy találja, hogy az így nyert adatok zavarosak és a ki ezek után indul, könnyen megtévedhet. Összegezi tehát Péterfi eltűnésének irodalmát. Az értekezés Kolozsvárt jelent meg.

* **Törvénykiadás.** Ráth Mórál az igazságügyre vonatkozó rendeletek és döntvények gyűjteményében megjelent az állami italmérsi jövedékekről szóló törvény végrehajtásáról kiadott utasítás

* **Az Építési Tanácsadó** című vállalatból, Gonda Béla miniszteri műszaki tanácsos és műegyetemi magántanár e közérdekű művéből megjelent a 4-dik füzet, melynek tartalmát az ács-, asztalos-, bádogos-, cserépfedő-, lakatos-, mázó-, úveg-, kárpitos-, parketozó-, táviró-, és kutmunkára vonatkozó építési feltételek, továbbá a köruti és vízi építkezésekre vonatkozó általános s az utépítésnél előforduló föld- és sziklamunkákra vonatkozó részletes feltételek képezik. A füzethez a frankfurti vásárcsarnok sikerült homlokzati és keresztmetszeti rajza van mellékelve — Az Építési Tanácsadó megjelenik 2 éves füzetekben. Egy füzet ára 30 kr. Előfizet-ai szintén lehet rá és pedig egy évre (18,

füzetre) 5 frt 30 krral, félve 2 frt 70 krral. — Az előfizetés vagy megrendelés Ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatalába Budapestre Muzeum-körút a Nemzetisínház bérházában küldendő.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, augusztus 7.

— **A helyzet.** A holt idény városunkban legközelebb véget ér. Az a mély csönnesség, mely a nyár kezdete óta nehezedik nagy lomhán városunkra, nem sokára el fog enyészni. Utcáink már is élénkülnek s társas életünk ere gyorsabban kezd luktetni. Az emberek arcán derűtség látszik s mindenki örömmel gondol a közeljövőre, mely kárpótlást ígér a veszteségeikért. Mert bizony veszítettünk is s még pedig nem is keveset. Legjobb barátaink távozása, kik társadalmi életünk mindannyi tüzese szikrái valának, érzékenyen sújtja; érett ifjúságunk oszlása, a tanév fáradalmi alatt kimerült tanáraink üdülést kereső távollmaradása, törvénytevő bíránk szabadságolása stb. nehezen pótolható hiányt okozott városunknak. Az augusztus hó azonban segít e bajokon, mert eltekintve attól, hogy a „Zóna“ nekünk is hozott valamit, már is láthatni „hazatérteket“, kik a „legjobb otthon“ ülése karjai közt boldogon érzik magukat. — Amde színészek is jöttek, még pedig nem is a legutolsó gardából valók. Miklósy Gyula színigazgató 43 tagból álló dráma-, népszínmű-, operette-társulatával és saját zenekarával e hó 10-én azaz szombaton kezdi meg előadásait a „Nap“ vendéglőben épített nyári színházban. Újdonságokban gazdag műsortár a közönség elé, melyben a következő darabok előadását ígéri: Szinművek: Thurán Anna. A vasember. Egér. Konstantin abbé. Uzsa Gyöngy. Kokó király. Ingyenélők. Milton. Clemenceau. Magduska öröksége. Kisvárosi hírességek. — Operettek. Suhancz. Pipa császár király. Ördög a földön. Mikádó. Eleven ördög. Czigány báró. Nap és hold. Trapezunti hercegnő. Koldus deák. Boccaccio stb. — Első előadása a „Nebántás virág“ című 4 felvonásos operette lesz, mely darab tudomásunk szerint a legjobb zenével van megírva. — Tehát vigan leszünk nemsokára. Jut a jóból nekünk is egy kevés, mit úgy kellene meghálálnunk a derék igazgatónak, hogy törekvéseiben legyünk segítők, igéreteinek bevalthatásában jóindulatu támogatói. És hisszük, hogy e tekintetbe nem fogunk adósok maradni. A magyar színészet pártolása minden hazáját igazán szerető polgár kötelessége, minek teljesítése által saját magának teszen igen becses szolgálatot.

— **Átvonulás.** Folyó hó 15-én érkezik városunkba a gyakorlatokra bevont egészségügyi csapat 3 főtiszt, 50 ember, 30 ló és szekerekkel.

— **A gyulafehérvári lövészegegyet** Augusztus 5-én megtartott rendkívüli teljes ülésében a szokásos királyi lövészetet nem találván alkalomszerűnek, a helyett 2 díjlövészetet határozott rendezni s pedig Szeptember 15-én és November 2-án. A házsabályokat a rendőrséghez beterjesztette megerősítés és ellenőrzés végett. A megtrúllt allóvészmeisteri állásra Morenó Ilyést helyettesítette. A közbiztonság tekintetéből a mutatók házait kijelenteni s megvizsgálni határozta. Egy igen érdekes kérdés megoldásán fáradozott s fáradozik jelenben is ez egyes. Fáradozik a városi közönséget érdeklő kérdéssel, mivel lővölde helyiségén egyesíteni igyekszik csekély tagdíj mellett lövészkorcsolyázó és csolnakázó egyetletet. Parkirozva egész mulató helyé akarván varázsolni e posványos helyet. Csak a közönség szives támogatása ne maradjon el.

— **A helyi kiadandó intézetben** folyó hó 4-én, délelőtt 10 órakor kezdődőleg tartatott meg a zárvizsga, mely a szülők és jelenvolt nagy számú érdeklődők teljes megalégedésére sikerült.

— **Meglepetés.** Nagyon meglepte városi közönségünket, azon hirtelen intézkedés, miszerint a katona-zene rendes csütörtöki zenéjét nem a sétatérre, hanem a város háza előtt tartotta. E változást, mint értesültünk Albrecht főherceg ő fensége itt léte alkalmával egy vendéglős által felszámított — ugynevezett „borsos“ számlából ered.

— **Rendkívüli szerencsétlenség** híre terjedt el e napokban városunkban, mely szerint egyik derék városi polgárunk Czirlea János fia M-Vásárhelyt egy toronyból leesett és súlyosan összezuhan magát. A megremült atya rögtön M-Vásárhelyre utazott, fiát haza hozta, ki tényleg lábát törte, s fejét is megsértette. A veszélyen ugyan túl van, azonban fájdalmi még most is nagyok.

— **Szomorú csapás** érte városunk egyik szorgalmas lisztkereskedőjét, Grün Lipót, kinek felesége Topánfalván üdülést szerezve elhalálozott, 5 gyermeket és kesergő férjét hagyván hátra.

— **Elismerés.** A debreczeni dalegyet fogadtatása alkalmával teljes rendben s nagy számmal kivonult tűzoltó egyletnek a következő elismerő nyilatkozatot intézte a parancsnoksághoz Novák Ferencz k. tanácsos polgármester: A tűzoltó egylet tekintetes parancsnokságának Helyben. A debreczeni dalegyet itt léte alkalmával a tűzoltó egylet s annak zenekara kiváló s előzékeny részt vett a fogadtatásnál tömeges megjelenésével és tevékenységével, mely nélkül a debreczeni vendégek fogadtatása alig felelt volna meg városunk méltó vennie szeretének. Ezen szíveséggért örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy egy a t. parancsnokságnak, a zenekarnak s mindazon derék tűzoltóknak, a kik a fogadtatásnál részt vettek őszinte köszönetemet nyilvánítani s kérem a t. parancsnokságot, hogy ezt a tűzoltó egylet tagjainak tudomására hozni sziveskedjék. — Gyulafehérvár sz. k. város polgármesterétől 1889. Augusztus hó 2-án. Itt épen alkalomszerűnek tartjuk megjegyezni, hogy az épen azon vonattal érkezett Szeveteny törzsparancsnok meglepetését fejezte ki, a tűzoltó egylet egyintettségére és jó zenekara felett. Melyek mindenesetre hízolgók a tagokra nézve.

— **Üdonszülött.** E napokban egy egészséges fiu gyermekkel ajándékozta meg az ég városunk rendőrkapitányát Roska Józsefet. Fogadja a kapitány ur őszinte gratulációját.

— **Gyakorlat.** A helyben állomásozó 64-ik gyalogsorezred 3 zászlóalja e hó 4-én reggel távozott ezred gyakorlatra Szászvárosra, honnan e hó 28-án térnek vissza, az egész ezreddel, az itt megtartandó dandár gyakorlatra. Ez alkalommal megjegyezni kívánjuk, miszerint 2 zenekarunk lesz, — de mindkettő valószínűleg a piacon fog térerét tartani.

— **Gyulafehérvár sz. k. város tanácsa** közhírré teszi, hogy a f. évi összes adókövetési munkálatok immár befejeztettek. Ennek folytán és hivatkozással az 1883 évi XL t. cz. II. fejezet 35 §. d.) pontjára felhivatnak mindazon adófizetők, kik a múlt évben már meg voltak adóztatva, hogy adókönyveikéjüket az előírás eszközlése szempontjából 8 napi záros határidő alatt a kebli adóosztálynál mutassák be. Megjegyeztetik, hogy aki adókönyveikéjét ezen határidő alatt bemutatni elmulasztja 1—5 frt pénzbírságban fog elmarasztaltni.

— **Utóállítás.** A helybeli cs. és k. 50-ik gyalogsorezred hadkiegészítő parancsnokságnál e hó 2-án tartatott meg az e járáshoz tartozó legények felett az utóállítás. Elég jó eredménnyel.

— **Az önkéntes tűzoltóegylet** Julius 31-én tartott rendkívüli ülésében 100 frtot adományozott zenekarának fenntartása és erősítése végett, hogy ne legyen kényszerítve fejlődő alapítókéjé igénybe venni.

— **Lopás.** Folyó hó 5-én este 9 órakor, holmi zónás csirkefogók érkeztek városunkban, s oly feltűnő bátorsággal fogták mesterségükhez, hogy a főtéren lakó özv: Joksman Nándorné lakásába hatottak a nyitott ablakokon s ott nagy gyorsasággal csomagolni kezdték a fehérneműt. A cselédek észrevevén zajt ütöttek, mire nevezettek figyelmesse lettek s megugrottak. Azonban a zajra összefutott emberek által elfogattak s a rendőrség közben jöttével hlvőre tétettek, hol további eljárásukat várják. Ezen alkalommal a rendőrség egész éjjel keresgélve, mintegy 15 ily zónás csirkefogót kerített kézre titkos rejtekeiből, honan egy részét potya jeggyel menesztette tovább, más részét pedig további puhatolódzás és előnyomozás végett fogva tartott.

— **Gyakorlat.** A helyi önkéntes tűzoltó egylet vasárnap gyakorlatot tartott embereivel, a feeskendőkkel bánásmód és gyorsasága felett meggyőződést szerzendő. A mely alkalommal kitűnt, miszerint a hydrofor 2 perc, a Szécheny-feeskendő 3 perc alatt hozható működésbe emberei által.

* **A nagyenyedi vinczellérképezdevizsgálja.** Nagyenyeden e hó 1-én tartatott meg a növendékek évi vizsgálja, — mint szakközeg, Engelbrecht Károly miniszteri megbízott jelenlétében. Vizsgázott a három osztályból 18 növendék. Délelőtt az I. oszt. gyümölcsészetből, II. oszt. a szőlőszetből, III. oszt. a borászatból. Délután mind a három osztály a pinceszetből, a II. és III. oszt. a kádárságból. Az intézetben ez idő szerint végzett öt növendék s mindannyia tisztességes állomásba helyeztetett.

— **Albrecht főherceg hetvenkettedik születésnapja.** Albrecht főherceg Nagyszébenben ülte meg születésének 72-ik évfordulóját. Ez alkalomból este a 31-ik ezred zenekara a főherceg lakása elé vonult és szerenádott adott. A palota előtt nagyszámu közönség gyűlt össze. Szombaton délelőtt a főség részt vett a Dolmány környékén tartott gyakorlaton; ezután ebédet adott. Estve elutazott.

— **Andrási Gyula gróf beteg.** Andrási Gyula gróf, ki eddig Tiszatóban való tartozkodása alatt mindig felüdült, most néhány nap óta gyengén érzi magát. Pénteken este érkezett oda Budapestről Kéty dr. egyetemi tanár, Andrási gróf házi orvosa. A gróf családja Tiszatóban tartozkodik.

— **A honfoglalás ünnepe.** A honfoglalás ezredéves ünnepének megtartása tárgyában Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa 1889. Julius hó 30-ról kelteve egy feliratott intézett a belligyminiszter elé, melyben írja, hogy a magyar nemzet minden igazi tagja őszinte és hazafias lelkesedéssel fog sorakozni azon zászló alá, melyet a magyar kormány, mint az erre leghivatottabb tényező, ki fog bontani az ezeréves nemzeti ünnep országos megtartása érdekében, tekintettel ezen időpontnak mindinkább való közelgetésére s arra, hogy ez irányban még semmi irányadó lépés sem történt, kéri: méltóztassanak egyfelől a honfoglalás nemzeti ünnepének országos leendő megtartása iránt az országos mozgalmat megindítani, másfelől pedig azon időpontot, melyben az ország kormánya az ünnepet megtartani kívánja, határozottan megjelölni.

— **Péchi Manó gróf végrendekezése.** A Bodogkőváralján elhunyt Péchi Manó grófnak 1887-ben kelt legutolsó végrendeletét Julius 31-én olvasták fel a kassai törvényszéknél. A bodogkőváraljai uradalmat, mint az elhunyt által alapított majoratust az elhunytak egyetlen leánya, Zichy Rezső grófné és veje s azok halála után másodszüllött fiuk: Zichy Jakab gróf fogja örökölni. — A kassai színházalpra évi 300 forintot hagyományozott, a mit utódaí évenként kiszolgáltatni tartoznak. Gazdasszonyának 18 ezer forintot s azonkívül majd minden gazdatisztjének bizonyos összeget és em-

lékeket hagyományozott. Cimeres gyűrűjét, diszmagyar ruháját, kardját, stb. testvéreinek, Péchy Konstantin grófnak hagyományozta.

— **Az orsz. színésziskolában** a beiratkozások f. é. szeptember 5-én, csütörtökön, d. u. 3 órakor kezdődnek, s három napon át, minden délután 3—5-ig tartanak, így szeptember 7-én, szombaton, fejeztetnek be. A jelentkező növendékek főlvételi vizsgálata szeptember 9-én tartatik, és pedig, az operára jelentkezőké d. e. 12 órakor a m. nemz. színház színpadán, a drámaiaké ugyancsak szept. 9-én d. u. 3 órakor az orsz. színésziskola helyiségében — kerepesi ut 1: sz., nemz. színház bérháza, III. emelet. A főlvételi kellékek: Színpadias csinos alak, tiszta kiejtéstű csengő hang, s kifejlett testi alkotás mellett (melyről a főlv. vizsgálaton jelenlevő orvos ad véleményt, legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 16 év a leányoknál, a mi hiteles okirattal bizonyítandó. Szükséges továbbá annyi műveltség és iskolai képzettségről szóló bizonyítvány, mennyit a megjelölt korban mindei. művelt ifjútól megvárhatni. Azok, kik nem szülők vagy gyámjuk kíséretében jönnek, a szülők vagy gyámok írásbeli beleegyezését tartoznak magukkal hozni. A jelentkező növendékek csak törvényes családi nevükön irathatják be magukat. Arra pedig előre is figyelmeztet az igazgatóság mindenkit, hogy a beiratási és főlvételi díj — 6 frt. — a beiratásnál azonnal lefizetendő, főlvétel esetén pedig az évi tandíj: drámánál 30 frt, operánál 70 frt, első évharmadi részlete, melynek fizetése alól az első éves növendék fől nem mentetik. Végül szükséges megjegyeztünk, hogy az operai szakra csak oly jelentkezőket veszünk fel, kik a zenészeti osztály magánének tanfolyamából 3 osztálynak sikeres elvégzéséről (a mi megkívántató feltétel ugyan, de egymagában az operai osztályokba való belépésé nem jogosít) bizonyítványt mutatnak fel, vagy annyi készílttséget tanúsítanak, menyit ezen osztályban megkívántatik, mely esetben a kir. zenekadémiában magánvizsgálatot tehetnek, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színésziskola első operai osztályába vétetnek Bpsten 1889 aug. 1-én. Az igazgató nevében. Dr. Váradai Antal az orsz. színésziskola titkára.

— **A zónatarifa** a m. kir. államvasutakon, az északkeleti vasuton és a csatlakozási forgalomban a kassa-oderbergi vasuton is augusztus hó 1-én lépven életbe, a közönségnak nagy szüksége van oly könyvre, melyből kivethető, hogy valamely állomástól minden más keresett állomás mekkora távolságra, következőleg hányadik távolsági zónába esik. A zónatarifának ily módon való közlésével megbecsülhetlen szolgálatot tesz az „Utmutató“ a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos mentrendkönyve, melynek augusztusi füzete a zónatarifa alapján át van dolgozva. Az egyes menetrendek mellett az első rovatban levő kilométermutató az állomások egymástól való távolságát mutatja; nem ugyanazon vonalon levő két állomás egymástól való távolsága a csatlakozó ponton át keresendő, az így mutatózó kilométerek száma megkeresve a Zóna tarifában mutatja a zónaszerű viteldíjat. E mellett az „Utmutató“ az összes állomásokra szóló jegyek árát (Budapestről és Bécsről) tartalmazza, úgy hogy a közönség minden kívánt felvilágosítást megtalál a menetrendkönyvben, mely az összes közép európai vasutak, hajók teljes menetrendjét tartalmazza és a teljes budapesti-párisi és páris budapesti menetrendet is közli. A zónatarifa behozatala következtében a Magyarországon és Magyarországból való utazásoknál minden más menetrendkönyv használhatlan. Az „Utmutató“ ezen füzete már megjelent, ára 50 krajczár, kapható mindenkönyvkereskedésben, vasuti személypénztárnál, valamennyi városi menetjegyi-irodában és a kiadóhivatalban Podmaniczky utca 17/b szám alatt.

— **A zóna hatása.** A zónatarifa hatása rendkívüli. A személyforgalom megkétszereződött. Némely állomásokon huszharmincz perczet is kell várjon a vonatnak, míg az utasok és máhálk elhelyeztetnek. A forgalom különösen a fővárosnak tartó úrvonalokon élénk.

— **Az első zóna-csaló.** Ilyen is van már és bizonyára kegyetlenül felszaporodik a számuk, ha csak a vasutigazgatóság nem talál ki valami komoly eszközt a zóna-jegyekkel való visszaélések megakadályozására. Az első csaló Brassó felől utazott Kolozsvárra s est-törtökön délután 6 órakor érkezett a személyvonaton oda. Az ipse Budapestig váltott zóna-jegygyel utazott Kolozsvárra, s itt a jegyét eladta egy innen Nagyváradra utazó másik ipsenek. Csakhogy ez a másik ipse már nem igen örvendhetett a féláron szerzett zónajegynek, mert a szemfüles vasutyaik észrevették a turpiságot és a második ipset valójában az első zóna csalót szépen lefűlleték, szabályszerűen megbírságotlák (3 forintok erejéig) és a leszállított áru zóna jegyet elkönfiskálták. Azt hiszik az új rendszer tökéletessége az is, hogy az első csalás imígyen dugába dől. De vajon hány fog nem dőlni dugába? Azt még Baross miniszter is alig tudná megmondani.

— **A sóborszesz mint hasznos házi szer.** már sok ezer esetben bizonyult a legjobb segítő szernek hirtelen rosszullett, meghűlésből keletkezett bajok stb. gyors megszüntetésére, úgy hogy alig van család, melynél ne ismerjék ezen szer kitűnőségét és szükségét annak hogy mindig legyen belőle a háznál. Azonban eskis a valódi, tiszta minőségű sóborszesznek van meg a várt hatása, miért is figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy utazatok vásárlásától óvakodjanak, s mindig Brázay Kálmán sóborszeszét használják, mely számos kitüntetés és tapasztalás szerint a legjobbnak ímvertett el egy házámban mint külföldön is.

Felelős szerkesztő és lapfőnököse: **ÁVED JAKÓ.**

Kiadók: **PAPP ES FERDINÁND.**

NYILTTÉR*)

427. 2-2. **Fischer Győző**
városiigeti testgyenyenítő és hidegvizgyógyintézet Budapest, Hermina-ut 1525.

(ezelőt dr. Fischer-féle vizgyógyintézet).

Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett helyen fekszik. Berendezése első rangú, a lakásokról, kényelemlről, szórakozásról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítanak mindenféle izületi és osontbaj, gyuladások, fi-ozamodások, törések, izület merevülés, zsgorodás, osontgőbűlések, a térd és láb sokféle elferdülése, hátgerincz görbülések tyukmell, ferdényak, veszüleletti fi-ozamodás. A végtágo vizsértáguilása, vastagodása. A hátgerinczorsorvadás (tabes dorsalis) Charkotnak, a hímeves párisitanárnak legújabb elvei szerint és fűző alatt is sikerrel gyógykezel etik.

A hidegvizgyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik. A betegek bentlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.

Hozzáim intézett irásbéli felhívások ajánlva mindenlők.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelőseget nem vállal el a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Korcsmárosok,

vendéglősök, kávéosok, cukrászok, fűszerés vegyes-kereskedők, szatócsok, likőr- és cognac-gyárosok, sör- és szeszfőzők, valamint bortermelők részére.

Az italmérési törvény magyarázó könyve.

melyet az 1888. évi törvény és az e hó folyamán a pénzügyminiszteriumtól leérkezett utasítások alapján kizárólag nevezett iparosok használatára könnyen megérthető nép és nyelven Erdel Ede pénzügybíró biztos szerkesztette, f. évi augusztus hó 1-én magyar és német nyelven (külön-külön kiadásban) megjelent.

Ara egy forint.

Megrendelések legelőszérűbben levelező-lapon, Erdel Ede, Budapest, E jnok-utca 6. cím alatt a szerzőhöz küldendők. — 1 ft 5 kr. előzetes beklődése mellett a könyv portómentesen megküldetik. 431. 1-1.

Dr. Grósz Sándor

megyei t főorvos, orvos, sebészitudo és műtő fogorvos

fogászati műterme

Budapest, Károlykörut 7. sz. a. van, ahol a legújabb tudományos vívmányok alapján, a fog plo nbirozása, fogak készítése eszközöltetik.

428. 5-2.

BÉCS 427. 7-5.
Wien im Stadtbezirke Wieden.
 Hauptstrasse 7.
Hotel „GOLDENES LAMM“
 az idegenek hivatalos lajstroma szerinti egyike a leglátogatottabb szállodáknak az Opera- és Kärntneringhez legközelebb Bécsnek legszebb, legna jobb forgalmu, s mindennemű látványosságainál fogva legérdekesebb részében.
 Szobák 1 frttől teljebb es o'csó családi lakások.
 Mintaszerű tisztaság.
 100 nál több vendégszobával.
 Nyomatott szobair zabók minde út kifűgésztve.
 Elismert jó vendéglő.
 A déli és központi államvaspálya udvarához vezető uton.
 Lövönár vasút es társasosók Bécs mind n hányában, valamint az összes pá yaudvarok es hajó-kikötő helyekhez.
KÜHRER J. tulajdonos.

A legolosobb, legjobb es leghatásosabb
TRÁGYASZER
 ezukorrépa, komló, bor, kárfiol, len, mindenféle vetemény es mezel termények sikeres előállítáására, mely bármely minőségű talajban is sikerrel használható, mit szá nos nag kiterjedésű föld-birtokokkal bü ó gazdák bizonyítványai igazolnak: a garantirozott dűs éleny, álló es kalimot összesen 60% orgánikus részt tartalmazó, bármely mennyiségben azonnal szállítható **concentrált marha-trágya** (Engrais de bouet) az első os. es k. szabadalmazott oszt. magyar temessari koncentrált marha trágya gyártól. (Sarl Testvérek.)
 Köz ponti iroda:
BÉCS, III. kerűl. Rennweg 20. sz.
 Mintát es utasítást ingyen es portómentesen. 357. 35. 28.

Nem titkos szer!
 14 év óta bizonyult.

FÜL-BETE GENEK.
 kik fűlzugás, fűlnyílalás es fűlfolyás gyége es crős süket-s gben valami az azok kik csak időnkénti siketségbe szent ednek, akár mily okból támadt a fűl betegsége, (ha csak a betegség nem veszülelet, vagy ha a fűl dob nincs meg rongá vájez ideig nem létezik jobb szer fenti fűlbajok ellen, mint az igazi hamisítatlan **Dr. Schniedt G-éle**

FÜL-OLAJ
 mint azt szá ma an teljesen gyógyított bizonylata es elírása bebizonyítja. (Valódi csak a védjeggyel). Egy palack ára utmutatással együtt 2 frt. Kapható minden nagyobb gyogyesárban. Haubner C.-féle angyal gyogyesár (Engel-Apotheke) Bécs, I. am Hof 9.
 Főraktár: **Tomay Ed. Zágrábban.** 410.

Képviselőség Gyulafehérvártt:
UNGAR ALBERT urnál
 hol a legelőnyösebb feltételek frán bármikor lehet értekezni.

Magyar gőzcséplőkészletek.
 Előállítja, pontosan es olcsón szállítja az **Első magyar gazdasági gépgyár** részvénytársat ezelőtt **GROSSMANN és RAUSCHENBACH**
 Gyár: Külső vaczi-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indházának megerék. kapujától 10 percznyi lāvolságra.
 Különlegesség: szob. szeres rendszerű gőzcséplőgépek legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

3/4, 4 és (aj) 6 lőerejű mozigonyokhoz es mozigonyokkhoz
 Szélességük kell 200-250 300-350 ko. szén (fa arányban) 11 óra
 Szalma 6-8-10 kell 5-7 5 7 kéve szalma 100 kie-épet kéveél
 Cséplési képeség 5-7000 7-10000 közép nagyságu kéve 14 óra alatt
 a mozigonyok leg előke esebb kieséplése, kiűnő tisztítása es osztályozása mellett

Verelőeres gőzcséplőgépek vaskerettel
 3, 8 s 10 lőerejű fa-, szén- es szalma fűtési mozigonyokhoz s mozigonyokkhoz
Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat ezelőtt **GROSSMANN és RAUSCHENBACH**
Kizárólag hazai gyártmányok.

BRÁZAY KÁLMÁN SÓBORSZESZ készítménye
 BUDAPESTEN Múzeum körut 23 szám.

Az általnosan ismert, jó hírnévnek örvenlő s több oldalulag kitűntetett sóborszesz készítményem — kelendőségét el fogva — sok utánzó nak lévén az utóbbi időben kivéve, elha ároztam, hogy azokon címjegymet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját vessem föl, b jegyzetve az egy zersmind védjegyet es a budapesti ipar-amaráná.

SÓBORSZESZ
 gyors enyhítést erzőköl: csurosz ggalás, fagyas, fog- es fejfájalmak, szemgyógy-ég, bénaások, zsgorok stb. ellen; de különösen a ledzsolás-kenő-gyuró gyogyódmótt (másgy) igen jó hatásnak bíonyul. Fogtisztító szerül is igen ajánlható a mennyiben a fogak fűnyét es ővegit, a foghúst erősbíti es a száj tisztos, sra talán azt nyer a szesz elp rolgása után, va amint ajáblatos es szer felhasználása is a hajidegek erősbítésére, a fejkörp-kepződés megakadályozására es annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel 1 frt., egy kisebb üveg 50 kr.
Brázay Kálmán Budapest. IV. Múzeum-körut 23. szám.
 KAPHATÓ Gyulafehérvártt: Mihelyes Zeigmond, Salmen F., Jakabty Albert, Fried Sámuel, Megay Gyula, Fróitch Gyula, Nagy Jzsef, Holstein Sámuel, Fingerhut Jakob, Misselbacher J. B. 335 12-10